

Wat is er gewijzigd?

PASSEND ONDERWIJS EN DE WMS

Met de invoering van passend onderwijs verandert er veel in de organisatie van de extra ondersteuning van leerlingen op scholen. Ook de medezeggenschapsorganen spelen daarin een rol. De Wms en het reglement van de Landelijke Commissie voor Geschillen (LCG) WMS zijn aangepast aan de wijzigingen die de nieuwe wet met zich meebrengt.

Maarten Smulders

Medezeggenschap vindt binnen de nieuwe organisatie van de extra ondersteuning plaats op verschillende niveaus. Allereerst zijn er de (g)mr's van de scholen die onder het regionale samenwerkingsverband passend onderwijs vallen. Daarnaast komt er een ondersteuningsplanraad (opr) die de medezeggenschap regelt voor het totale samenwerkingsverband en krijgt het personeel in dienst van het samenwerkings-

verband een eigen mr. In dit artikel zetten we de zaken die betrekking hebben op de medezeggenschap in het kader van passend onderwijs op een rij. We bespreken hier het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan, de bevoegdheden van de verschillende medezeggenschapsorganen en de wijze waarop eventuele geschillen kunnen worden beslecht.

Profiel en plan

De Wet passend onderwijs schrijft voor dat elke school een schoolondersteuningsprofiel moet hebben, waarin staat welke ondersteuning zij de leerlingen biedt. Deze ondersteuning valt uiteen in de basisondersteuning voor alle leerlingen en de extra ondersteuning voor leerlingen waarvan is vastgesteld dat zij daar behoefte aan hebben. Het samenwerkingsverband bepaalt welke basisondersteuning alle aangesloten scholen bieden. Al het overige wordt als extra ondersteuning aangemerkt. Alle schoolondersteuningsprofielen vormen samen het onder-

wijsaanbod van het samenwerkingsverband en worden verrat in het ondersteuningsplan. Het samenwerkingsverband moet aan elke vraag om extra ondersteuning kunnen voldoen. Het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan worden ten minste eenmaal in de vier jaar vastgesteld.

Medezeggenschap

De Wms bepaalt dat de mr adviesrecht heeft ten aanzien van het schoolondersteuningsprofiel. Hoewel het niveau van de basisondersteuning regionaal wordt vastgesteld, is er toch ruimte voor medezeggenschap op lokaal niveau. De school bepaalt immers zelf op welke wijze zij haar aanbod aan onderwijs en (extra) ondersteuning vormgeeft. Bij zijn advisering beoordeelt de mr bijvoorbeeld of op de school voldoende deskundigheid aanwezig is, hoe de inzet van het personeel plaatsvindt en of de ouders (en leerlingen) genoeg informatie krijgen. Delen van het schoolondersteuningsprofiel zijn terug te vinden in het schoolplan en het formatieplan. Ten aanzien van het schoolplan heeft de mr instemmingsrecht (artikel 10 onder b Wms) en de personeelsgeleding moet instemmen met het

formatieplan (12 lid 1 onder b Wms). Hoe deze instemmingsrechten zich verhouden tot het adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel blijkt in de praktijk. Het ondersteuningsplan gaat over de verdeling van de middelen voor de extra ondersteuning, de meerjarenbegroting en de criteria op basis waarvan leerlingen worden toegelaten tot een speciale school voor basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Ook het beleid ten aanzien van de terug- en overplaatsing van leerlingen wordt in het plan opgenomen. Het is dus een belangwekkend document. De wetgever heeft de medezeggenschap ten aanzien van het ondersteuningsplan in handen gelegd van de opr (artikel 4a Wms). Hoewel de mr's van de scholen binnen het samenwerkingsverband de leden van deze raad afvaardigen, hoeven ze er geen lid van te zijn. De opr is paritair samengesteld (evenveel personeels- als ouderleden) en heeft een beperkt aantal bijzondere bevoegdheden. Verder gelden voor de opr de bepalingen over de algemene taken en bevoegdheden en het algemeen informatierecht zoals deze gelden voor de mr's. De opr heeft bijvoorbeeld het recht te overleggen met het bestuur van het samenwerkingsverband en het recht op alle inlichtingen die hij voor het vervullen van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. Wordt het ondersteuningsplan tussentijds bijgesteld, dan heeft de opr instemmingsbevoegdheid voor de wijzigingen. De taak van deze raad is dus niet beperkt tot het eenmaal per vier jaar instemmen met het ondersteuningsplan.

Verdeling bevoegdheden

De verdeling van medezeggenschapsbevoegdheden is niet toevallig. De wetgever vindt inspraak van ouders en personeel op beide niveaus wenselijk, maar hecht ook aan flexibiliteit. Er is gekozen voor instemmingsrecht op regionaal niveau en adviesrecht op schoolniveau om te voorkomen dat een regionale impasse ont-

staat wanneer lokale mr's niet instemmen. Aan het samenwerkingsverband is een mr verbonden (artikel 3 lid 1 Wms) die uitsluitend bestaat uit personeelsleden van het samenwerkingsverband. De taken en bevoegdheden zijn, voor zover op het samenwerkingsverband van toepassing, als die van mr's op scholen.

Regeling van geschillen

Hoofdstuk 5 van de Wms gaat over de regeling van geschillen. Artikel 30 lid 1 Wms bepaalt dat er een landelijke commissie voor geschillen is waarvan de minister de leden heeft benoemd. Deze LCG WMS is ondergebracht bij de Stichting Onderwijsgeschillen. De commissie neemt kennis van geschillen met betrekking tot instemming, advies en het medezeggenschapsstatuut of -reglement en kan zich uitspreken over de interpretatie van bepalingen van de Wms, het statuut of het reglement (artikel 31 Wms). Instemmingsgeschillen kunnen ontstaan tussen het bestuur van het samenwerkingsverband en de opr over het voorgestelde ondersteuningsplan. De LCG WMS toetst dan of de opr in redelijkheid instemming aan het voorgestelde ondersteuningsplan heeft onthouden of dat sprake is van bepaalde zwaarwegende omstandigheden die het voorstel van het bevoegd gezag rechtvaardigen. Adviesgeschillen kunnen ontstaan tussen de mr en het bevoegd gezag van de school over het schoolondersteuningsprofiel. De commissie toetst dan of het bevoegd gezag niet in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen. Voor de opr moeten een reglement en statuut worden vastgesteld. Hieruit kan een reglementsgeschil voortvloeien, waarna de LCG WMS bindend vaststelt hoe de tekst dient te luiden (artikel 33 lid 3 Wms). Als de mr of de opr en het bevoegd gezag het niet eens zijn over de betekenis van een bepaling in de Wms, het medezeggenschapsreglement of het -statuut, kunnen zij een interpretatiegeschil aan de LCG WMS voorleggen.

De commissie spreekt bindend uit welke betekenis partijen aan de betreffende bepaling moeten toekennen. Ze kunnen tegen de uitspraken van de LCG WMS beroep instellen bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof in Amsterdam (artikel 36 lid 3 Wms). Die beroepsmogelijkheid staat ook open tegen uitspraken waarbij de opr partij is. Dit geldt echter niet voor de vaststelling van het eerste ondersteuningsplan (dat 1 augustus 2014 in werking treedt), want daarop zijn bijzondere bepalingen van toepassing, vastgelegd in de Wet passend onderwijs. Het eerste ondersteuningsplan moet uiterlijk 1 mei 2014 worden ingediend bij de Inspectie van het Onderwijs. Uiterlijk 1 februari 2014 moet het bestuur van het samenwerkingsverband het conceptondersteuningsplan aan de opr voorleggen. De raad spreekt zich binnen vier weken uit over dit voorstel. Onthoudt de opr zijn instemming aan het ondersteuningsplan en ontstaat hierover een geschil, dan moet het samenwerkingsverband het voorstel binnen twee weken voorleggen aan de LCG WMS. Uiterlijk 15 april 2014 doet de LCG WMS een bindende uitspraak over het eerste ondersteuningsplan. Of dit in de praktijk haalbaar is, hangt mede af van het aantal geschillen waarover de commissie zich moet uitspreken¹. <

¹Voor de behandeling van geschillen over het eerste ondersteuningsplan past de LCG WMS enkele in haar reglement opgenomen termijnen tijdelijk en uitsluitend voor de behandeling van deze geschillen aan.

INFO

OVER DE AUTEUR

Mr. Maarten Smulders is secretaris bij de Stichting Onderwijsgeschillen te Utrecht.